

Systemy sądowe w państwach członkowskich - Łotwa

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe. Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: lv

W niniejszej części przedstawiono przegląd informacji o systemie sądownictwa na Łotwie.

Organizacja wymiaru sprawiedliwości - systemy sądownictwa

Na Łotwie obowiązuje trójpodział władzy; władza sądownicza jest niezawisła, a łotewski wymiar sprawiedliwości jest trójinstancyjny. Konstytucja stanowi, że wymiar sprawiedliwości sprawują sądy rejonowe/miejskie, sądy okręgowe oraz Sąd Najwyższy, a w trakcie wojny lub stanu nadzwyczajnego – również sądy wojskowe

Administracja sądowa

Zgodnie z [ustawą o władzy sądowniczej](#) (likums Par tiesu varu) naczelnym organem państwa odpowiedzialnym za administrację sądową jest **Ministerstwo Sprawiedliwości**.

Ministerstwo Sprawiedliwości:

1. może wydawać zarządzenia wewnętrzne dotyczące sposobu zarządzania sądami rejonowymi/miejskimi, sądami okręgowymi oraz wydziałami rejestru nieruchomości;
2. może występować do sądów rejonowych/miejskich, sądów okręgowych oraz wydziałów rejestru nieruchomości o przedłożenie informacji koniecznych do realizacji jego zadań ustawowych;
3. jest odpowiedzialne za zarządzanie organizacją sądów rejonowych/miejskich, sądów okręgowych i wydziałów rejestru nieruchomości;
4. przeprowadza kontrole sądów rejonowych/miejskich, sądów okręgowych oraz wydziałów rejestru nieruchomości.

Biuro ds. Organizacji Sądów (Tiesu administrācija) odpowiada za zarządzanie sądami rejonowymi/miejskimi, sądami okręgowymi oraz wydziałami rejestru nieruchomości. Podlega ono Ministrowi Sprawiedliwości, który działa za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa) nie jest administracyjnie powiązany z sądami rejonowymi/miejskimi ani sądami okręgowymi. Pracę Sądu Najwyższego organizuje Prezes Sądu Najwyższego. W Sądzie Najwyższym utworzono specjalne biuro zajmujące się zadaniami administracyjnymi – Biuro Sądu Najwyższego do Spraw Organizacyjnych (Augstākās tiesas Administrācija).

Rada Sądownictwa (Tieslietu padome) jest organem kolegialnym, który zajmuje się tworzeniem strategii rozwoju wymiaru sprawiedliwości i udoskonalaniem sposobu organizacji pracy systemu sądowego.

Rodzaje sądów – krótki opis i hierarchia

Sądy powszechne – pierwszej i drugiej instancji

Sądy rejonowe/miejskie (rajonu (pilsētu) tiesas) są sądami pierwszej instancji w sprawach cywilnych, karnych i administracyjnych. W sądzie rejonowym/miejskim mogą funkcjonować odrębne jednostki organizacyjne, czyli oddziały zlokalizowane w różnych miejscowościach w okręgu sądowym danego sądu rejonowego/miejskiego. W sądach rejonowych/miejskich mogą funkcjonować **wydziały rejestru nieruchomości** (zemesgrāmatu nodaļa). Wydziały rejestru nieruchomości zarządzają rejestrami nieruchomości (dokonują wpisów dotyczących nieruchomości i praw akcesoryjnych) oraz rozpoznają wnioski o egzekucję roszczeń bezspornych, wnioski o egzekucję roszczeń na podstawie tytułu wykonawczego (z wezwaniem do zapłaty) i wnioski o zatwierdzenie protokołów z przeprowadzonych aukcji.

Sądy okręgowe (*apgabaltiesas*) orzekają w instancji odwoławczej w sprawach cywilnych, karnych i administracyjnych w składzie trzech sędziów sądu okręgowego. W sądzie okręgowym mogą funkcjonować odrębne jednostki organizacyjne, czyli oddziały zlokalizowane w różnych miejscowościach w okręgu danego sądu okręgowego.

Zgodnie z [ustawą o władzy sędziowskiej \(likums Par tiesu varu\)](#) w okresie wojny lub stanu wyjątkowego można powoływać **sądy wojskowe**. Na podstawie [ustawy o sądach wojskowych \(Karatiesu likums\)](#) sądy wojskowe są powoływane zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości. W przypadku gdy dojdzie do takiej sytuacji, działalność rozpoczyna jeden lub kilka sądów wojskowych pierwszej instancji oraz sąd wojskowy drugiej instancji.

Sąd Najwyższy

Sąd Najwyższy (Augstākā tiesa) obejmuje Senat (Senāts), który dzieli się na trzy wydziały (*departamenti*) (Wydział Spraw Cywilnych, Wydział Spraw Karnych i Wydział Spraw Administracyjnych) oraz dwie izby (*palātas*) (Izba Spraw Cywilnych i Izba Spraw Karnych). Sąd Najwyższy jest sądem kasacyjnym (*kasācijas instance*), chyba że prawo stanowi inaczej. Do 31 grudnia 2014 r. Sąd Najwyższy dzielił się na dwie izby (Izbę Spraw Cywilnych i Izbę Spraw Karnych), ale w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2016 r. będzie istniała tylko jedna izba, zajmująca się sprawami cywilnymi.

Zgromadzenie Plenarne (Plēnums) jest zgromadzeniem ogólnym sędziów Sądu Najwyższego. Podejmuje ono decyzje na temat bieżących zagadnień dotyczących wykładni przepisów prawa. Zgromadzenie Plenarne powołuje również członków Trybunału Dyscyplinarnego (Disciplinārtiesa). Trybunał Dyscyplinarny składa się z sześciu sędziów z poszczególnych wydziałów Sądu Najwyższego. Jest on zwoływany w celu badania legalności decyzji Komisji Dyscyplinarnej Wymiaru Sprawiedliwości (Tiesnešu disciplinārkolēģija). Bieżące zagadnienia dotyczące wykładni przepisów prawa w celu zapewnienia ich jednolitego stosowania może rozstrzygać zarówno Zgromadzenie Plenarne Sądu Najwyższego, jak również zgromadzenie plenarne odpowiedniej izby lub wydziału.

Trybunał Konstytucyjny (Satversmes tiesa) jest niezależnym organem sądowym, który rozpoznaje sprawy dotyczące konstytucyjności ustaw i innych aktów prawnych w zakresie swoich kompetencji określonych w konstytucji i ustawie o Trybunale Konstytucyjnym. Rozstrzyga również inne sprawy, które zostały do niego skierowane na podstawie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

Prawnicze bazy danych

Na Łotwie dostępne są poniższe prawnicze bazy danych.

1. Strona internetowa [Łotewskiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#) zawiera podstawowe informacje na temat systemu sądownictwa, zawodów prawniczych (przysięgłych notariuszy i komorników), a także łączy do innych stron internetowych dotyczących systemu sądownictwa.
2. Łotewski portal krajowy [Latvija.lv](#)

Portal „Latvija.lv” umożliwia dostęp do zasobów internetowych organów administracji rządowej i samorządowej. Informacje zawarte w portalu są uporządkowane tematycznie.

Funkcja **E-pakalpojumi** (e-usługi) zapewnia dostęp do usług elektronicznych świadczonych za pomocą scentralizowanej specjalnej infrastruktury. Ta część portalu zawiera wirtualną przestrzeń roboczą, w której użytkownicy mogą korzystać z usług elektronicznych świadczonych przez organy administracji rządowej i samorządowej, śledzić proces ich realizacji i otrzymywać informacje na temat ich wykonania.

Podstrona portalu zawierająca wyszukiwarkę usług (*Pakalpojumu katalogs*) stanowi centralny punkt dostępu do usług świadczonych przez organy administracji rządowej i samorządowej. Zawiera ona podstawowe informacje na temat usług publicznych świadczonych przez te organy, warunków korzystania z usług (w tym wnioski), opłat z tytułu ich świadczenia, a także ich opis. Jeżeli usługa jest świadczona elektronicznie, opis zawiera łącze do odpowiednich zasobów (informacji, strony internetowej, bezpośredniego łącza lub samej usługi elektronicznej). Użytkownik może uzyskać dostęp do tych informacji albo za pomocą katalogu, który jest podzielony tematycznie na różne rodzaje spraw do załatwienia (sytuacje życiowe), albo za pomocą funkcji wyszukiwarki portalu. Treść scentralizowanego katalogu jest zarządzana przez organy rządowe świadczące usługi.

Celem łotewskiego portalu krajowego [Latvija.lv](#) jest zapewnienie obywatelom Łotwy i obcokrajowcom dostępu do zasobów internetowych łotewskiego rządu. Ponadto portal ten ma stanowić centralny punkt dostępu do usług elektronicznych świadczonych przez szereg instytucji.

Dostęp do portalu jest **bezpłatny**.

Łącza

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 04/01/2016